سیراکۆس

وەرگێرانی

ئەندازیار. خوسرەو جاف

بیست ساڵ پێش زایین رۆمانەکان لە گەرمەی دەسەڵات و توانا و بەهێزییان دا بوون و هەر رۆژەی پەلاماری وڵات و ناوچەیەکیان دەدا بۆ نواندنی دەسەڵات و هێزو تواناو دەست کەوت ، بەهێـزێکی زۆرەوە هەڵیـان کوتایە سەر شاری «سـیراکـۆس» ، بەڵام هەرچی کۆشش و تەقەللاو ئازای‌و هونەری جەنگیان نواند نەیان توانی شارەکە بگرن و دەرو دەروازەی بکەنەوە، بۆیە ناچار بوون ئابلوقەی شارەکـە بدەن تاوەکـو دانیشتـوانی شارەکـە خۆیان بە دەستەوە بدەن .

ئابلوقـەدانی شار زیاتر لە سێ ساڵی خایاند ، شار نە ك هەر خۆی نەدا بە دەستـەوە بەڵکو رۆژ لەدوای رۆژ بەرگرییان و بەربـەرەکانیان زۆرترو بەتین تر دەبوو، ئافرەتانی شاریش لە پتەوکردنی ورەو بیرو رای پارێزەرانی شاردا رۆڵێکی دیاریان هەبوو بۆ هاندانی جەنگاوەرانی شارەکەیان تاراندنی دوژمن لە چواردەوری شوراکانی شاردا .

لەنێوان جەنگاوەرانی ناو شاردا لاوێکی جوانی عاشق هەبوو هەرکە بچووکترین هەلی بۆ برەخسایە یەك و دووی لێ نەدەکردو دلێرانە لە شوراکانی شار دووردەکەوتەوەو بە هەڵەداوان خۆی دەگەیـانـدە خۆشـەویستـەکـەی و کاتێکی شادی لەگـەڵدا دەگـوزەراندو هێزو توانا و هۆشی دەمەزرد دەکردەوەو پاشان خۆی دەگەیاندەوە ناو شار بە هیوای رۆژی کشانەوەی دوژمن لە دەوروبـەری شارەکـەیـان دا تاوەکو ئەوانیش بۆ هەمیشە بەیـەك بەختـەوەر ببن ، ئەم دوو دڵدارە بەئـەنـدازەیـەکی لەرادەبەدەر یەکتریان خۆش دەویست بە تایبەتی کورەی عاشق هەرکـە چاوی بە خەرمانی زوڵف و ئەگریجەی کچە دەکەوت ئاگری ئەوینی بڵێسەدارتر دەبووو تەواوی عیشق و ئارەزووی دەبـەست بە خەرمـانـە زێـرینەو تێری نەدەخوارد لە بۆن و نەوازشیـا ، هەست و ئەوینی کورە بە ئەگـریجـەی بڵنـدو سەربەرەو خواری کچە بەلای کچەوە سەردەمێك بوو زانرابوو ، بۆیە هەمیشە خەریکی رازاندنەوەو ئاگاداری تاڵ تاڵی زوڵفی بوو بوو ، ساتێك لەبیری نەدەکردو زیرەکانە پەروەردەی دەکرد .

جارێکیان دوای ژوانێکی ئاگرین و پر رازو نیازو ئەوین کورە هەستـا بگـەرێتەوە بۆ لای برا سەربازەکانی لەسەر شورەی قەڵاکەوە کچە نواری چەند تاڵێك لە تاری کەوانەکەی بچراوە ، لەو رۆژانـەش دا بە دەست هێنـانی مووی کلکی ئەسپ و ریخۆڵەی چوار پێ کارێکی سانا نەبوو، زەمانێك بوو دوژمنێکی درو بێ ئامـان چواردەوری شاری ئابلۆقـە دابـوو ، پەلەوەر

نەیدەتوانی نە لەشار وەدەرکەوێت و نە بێتە ناو شارەوە ، برسێتی تەنگی پێ هەڵچنیبوون ، هەرچی ئاژەڵ و چوارپێ لەشاردا هەبوو هەمووی لە برسانا لەلایەن خەڵکی شارەوە خورابوون، مووی کلکی ئەسپ و ریخوڵەی چوار پێ لە شاردا وەدەست نەدەکەوت تا تاری کەوانەکەی پێ ساز بکاتەوە ، کچە کەوانەکەی لە کورە وەرگرتو بۆ تاوێك گوم بوو، کاتێك کە گەرایەوە تاری کەوانی کورەی خۆشەویستی نوێ کردبۆوە، کورە لەم کارە سەری سورما و لە دڵی خۆیدا دیگوت دەبێ ئەو موویانەی لە کوێ وەگیر هێناوە .. !؟ هەر چەند بیری دەکردەوە پەی بە رازەکە نەدەبرد ، تا دوایی بۆی دەرکەوت کە کچە پوتەڵەیەکی لە زوڵفی خۆی بریوەو هۆنیویەتیەوەو کردوویەتی بە تاری کەوانی دڵدارەکەی تاوەکو باشتر دوژمن تاك لەچنکات ، کورە لە سەرەتاوە دڵی نەدەهات

دەست بۆ کەوانەکەی درێژ بکاو گێژو مەنگانە دەینواری بە کەوانەکەیدا و لەبەر خۆیەوە دەی‌بۆلاندو دەیگوت :
زوڵفی تۆ خواکان تەنها بۆ بۆن کردن و سەیرکردن خواڵقاندوویانە ، ستەمە ئاوەها بەکار بهێنرێت ، لەسەرخۆ دەستی بۆ کەوانەکە درێژکردو بە ئارامی گوێ‌پەنجەی دەکێشا

بەسەر تارە هۆنراوەکەوە ، لەپڕ بەتەواوی تواناوە کە تاری کەوانەکەی کێشاو هەرکە بۆنی گوڵاوو مسك و عەنبەری زوڵفی دڵدارەکەی چوو بە لوت و سینگ و هۆش و ناخیدا هەستی بە هێزێکی جادویی کرد لە لەش و بازوی‌دا و بۆی دەرکەوت کە بەو هێزو تواناو هەستی کەوانەوە قەرەچوڵی دوژمن دەبڕێتەوە ، بە پەلە گەرایەوە بۆ سەر شورەی قەڵاکەو کەوانی خستە کارو دەستی کرد بە تیربارانی دوژمن و لەگەڵ هەر تیرێك دا کە دەیهاویشت دوژمنێکی دەتلانەوە ، هاوەڵەکانی سەریان لە رازی ئەو هێزو توانایەی کورە سورمابوو ، نەیاندەزانی چاوگەی ئەو تواناو هێزو باوەرە چییە ؟ بۆیە کەوتنە پرسیار لە کورەی هاورێیان ، سەرەنجام رازی تواناو هێزی ئەو تیرهاویشتنەی کورەیان بۆ دەرکەوت ، هێندەی پێ نەچوو جەنگاوەرانی دەورو پشتی کورەی دڵدار هەر هەموویان تێکرا چاویان لەو کردو لە زوڵفی خۆشەویستەکانی خۆیان ژێی کەوانەکەیان هۆنیەوەو بەدڵ و تواناو بە باوەڕێکی پۆڵایینەوە دەستیان کرد بە کوشتنی دوژمن . تیرباران و پێکاندنی سەربازانی دوژمن بە دەست ئەو تاقمە سەربازەی قوڵلەی قەڵاکە بووبووە هۆی لێکەوتنی زەرەرو زیانێکی زۆر لەهێزی دوژمن ، فەرماندەی سوپای رۆم لە پێکاندنی ئاوەها پڕ رێزەکاری ئەو قوڵلەی قەڵایە سەریان سورمابوو نەیاندەزانی تێ‌نەدەگەیشتن هۆی چییە ؟! تا سەرەنجام رۆمەکان توانیان لەگۆشەیەکی شورای شارەکەوە بێنە ناو شارەکەو یەك لەدوای یەك قوڵلەکانی شار بەدەست بهێنن تەنها قوڵلەی کەوانداراني عاشق نەبێت هەرچی دەکۆشان نەیاندەتوانی وەچنگی بهێنن ، تا دوژمن بڕیاری‌دا تەواوی هێزو دەستەڵاتی بەرەو ئەو قوڵلەیە بنێرێت ، ئەوە بوو دوای کوشتارێکی زۆر توانیان قوڵلەکە بگرن و ئەو جەنگاوەرانەی تێیدابوون یا بیانکوژن یا دەست گیریان بکەن ، بەگرتنی دوا قوڵلەی بەربەرەکانی‌و وەدەست هێنانی تێکرای شار رۆمانەکانی سەرمەستی سەرکەوتن کردو جەژن و بەزم و ئاهەنگێکی زۆریان گێراو لە هەمان کات دا فەرماندەی رۆمەکان کەوتە پرس و لێکۆڵینەوەی رازی بەرەبەرەکانێی دوا قوڵلەو ئازایەتی شەرکەرانی ئەو قوڵلەیە ، بۆی دەرکەوت دڵدارانی شار لە پێناوی شاروو وڵاتەکەیان دا چەنێك عاشقانەو لە

خۆبـوردنیان نیشان داوە بۆ پاراستنی شاری «سیراکۆس» و چەنێك بۆ هێزی رۆمانەکان بەگران تەواوبووە، بۆیە بریاری‌دا تۆڵەیـەکی لە بیرنـەچـوو لە ئافـرەتانی زوڵف درێژی شاری «سـیراکـۆس» بکـاتـەوە . سەرکـردەی لەشکـری رۆمـەکان فەرمانی‌دا هەرچی ژنان و پەری روخسارانی زوڵف درێژی شار هەیە یەك یەك کۆیان بکەنەوەو لە بندا خەرمانی زوڵفیان ببرن .

کچـەی دڵداری کورەی عاشق کاتێکی زانی لە ریـزی ژنانی زوڵف درێژی شاری «سیراکۆس»دا چواردەوری گیراوەو تا ئەگـریجـە ئاڵتـونیەکانی کە وەك تاڤگەی زێرین وایە هەڵ نەپاچن دەربازبوونی نی‌یە .

کچە ماتو بێ‌دەنگ لەریزدا وەستابوو چاوەرێی نۆرەی زوڵف برینی دەکردو بیری لە دڵدارەکەی دەکردەوە لە دڵی خۆیدا دەیگـوت : ئاخـۆ دەبێ چی بەسـەر هاتبێت ..؟ کوژراوە ..؟ برینـدارە ..؟ بە دیـل گیراوە ..؟ کچـە سەری لێ شێـوابـوو نەیدەزانی چی‌بکا ، ئاواتە خوازبوو بۆ دواجار زوڵفی پەخشان بکـردایە سەر سینگ و سەروبازووی پیاوانەی دڵدارەکەیداو ئەویش دەست و پەنجـەی بەرەڵلا بکـردایـە لەنـاو خەرمانی ئەگـریجەو ، پەرچەمدا، تاوتاویش بەنازێکی ژنانەوە بەخەندە زوڵفی لادایەو ئەوکاتە هێندە ئازاری ئاوەها زۆر نەدەبو بە دەم ئەنـدێشـەو ئاواتـەوە کاتێـك لە چاوی کردەوە نواری لەگـەڵ نازدارانی شاری «سـیراکـۆس» لە ژوورێکی پان و بەرین دا ترنجـاون بەسـەر یەکداو بۆی دەرکەوت کەلە هەمان ژووردا سەرمایەی جوانی‌و رازو نیازی ژنانەی لەدەست دەدات ، لە ناوەراستی ژوورەکەدا سەربازێکی رۆمی لەندەهوری قەیچی بەدەست راوەستـاوەو تەقەی دەمی قەیچیەکەی دێت و وەك چۆن بە هەورین مەر ببـرنـەوە بێ رەحمـانـە زوڵفی پەری پەیکـەرانی‌داوەتـە بەر تیغی بێ بەزەیی قەیچی ، لەولاشەوە چەنـد سەربـازێکی رۆمی لەزوڵفـە براوەکان پەتو گوریسیان دەهۆنیەوە تا نۆرە گەیشتە کچەو لەسەرخۆ ئارام و بێ دەنگ چووە ژێـر دەستی رۆمی قەیچی بەدەستـەوە چاوە پرشنـگ دارەکانی نووقاندوو توند توند دانی بەلێویدا نا تا پرمەی گریان و سۆزی دەروونی لە قورگیـدا نەتەقێتەوە ، هەر کە گوێی لە خرمەی دەمی قەیچی بوو وەك وابێت تاڵ تاڵی بەنەکی بپچرن بەڵام نەی دەویست بە شیوەن و گریان دوژمن دڵشاد بکا دوای زوڵف برینەوەی ئەو تەنها چەند ئافرەتێکی دیکە مابوونەوە ئەوا نیشیان دا بە دەم قەیچی‌یەوەو زوڵفیانیان هەڵ پاچی ، کاتی ئافـرەتـە زوڵف هەڵ پاچـراوەکـان هاتنـە دەرەوە نواریان لە گۆرەپـانی شاردا چەندین سێ دارەیان هەڵواسیوەو لە زوڵف و پەرچەمی هەڵپاچراوی ئەوان پەت و گوریسیان سازاندوەو بە سێدارەکان دا شۆریان کردوتەوە ، دڵی کچە کەوتە لێدان و بێ ئارامی ، هۆن هۆن فرمێسك بە سەر رووومەتە نەخشینەکانی‌دا سەراژێر دەبۆوە، لەبەر خۆیەوە دەیگوت: تۆ بڵێی وابێت..؟ دڵ رەقی‌و دڕندەیی‌و نارەوایی بەم ئەندازەیە ...؟! خوێن خۆری بەم رادەیە ..؟ زوڵف و پەرچەمی من هاوولاتیانی شارەکەمی پێ هەڵواسن ...؟! لەم ئەندیشەیەدا بوو سەیری کرد وا کۆمەڵێك سەربازی بە دیل گیراوی شارەکەیان دراونەتە پێش و بەرەو لای سێ دارەکان دەیانبەن ، کچە لەناو بە دیل گیراوەکاندا کورەی دڵداری خۆیشی بەرچاو کەوت ، هەرکە کورەی دی هاواری لێ هەستاو بەلادا هاتوو لە هۆش خۆی چوو ... کاتێك بە هۆش هاتەوە ماتەمی و بێ دەنگیەکی سامناك باڵی کێشابوو بەسەر خەڵکەکەداو لەشی شۆرە سوارانی شاریش رەشەبای زۆرداری دەیشـەکـاندەوە ، کچە وەکو جادو لێکراوێك لەسەرخۆ بەرەو سێدارەو لەشـە هەڵواسراوەکـان رۆیشت و یەکـە یەکـە لە روخسـاریان ورد دەبۆوە بەرەو ئەوی‌تر دەرۆیشت و بەدوای کورەی دڵداری خۆیدا دەگەرا تا گەیشتە سێدارەیەك لەشێکی لەژێردا کەوتبوو ، کە وردبۆوە لە روخساری دڵدارەکەی خۆی ناسیەوەو سەری نا بە روخساریەوەو لە ناخەوە ناڵاندی ، کورە لەسەرخۆ چاوی کردەوەو روخساری پەری ئاسای زوڵف ناوی کچەی دی‌و سەرسام بوو .

کچـە لەسـەرسـورمـانـی کورە تێگـەیـشـت بە زەردەخەنەیەکەوە وتی : «هێشتا هەر بەلاتەوە جوانم» ؟.. کورە بە لێوە لەرەوە وەلامی‌دایەوەو وتی : هەرگیز تۆم لەم جوانیەدا نەبینیوە .. ئەمەی وت و گیانی سپارد ، کچە کەورد بۆوە لە پەتە پێچراوەکەی گەردنی دڵدارەکەی زوڵف و ئەگریجەکەی خۆی ناسییەوە کەلە گەردنی دڵدارەکەیدا پێچرابوون .

●